

[Knud Lind]

singforsslutakt af 1975 osv., og der har stået fantastisk mange smukke og rigtige ord, også i FN-erklæringer, men uagtet alle disse smukke ord kan man ikke ligefrem sige, at menneskerettighederne er blevet overholdt i tidsrummet fra 1948 og frem til i dag og slet ikke i Østlandene, Iran, Irak, Afghanistan osv. Der er masser af tilfælde, hvor de ikke bliver overholdt.

Man har lavet et forslag om motiveret dagsorden, hvorefter man bl.a. vil styrke Helsingfors-aftalerne, dvs. dem, hvor både NATO og Østlandene, i alt ca. 35 lande, har underskrevet.

For ganske kort tid siden kunne man i fjernsynet observere, at der blev underskrevet og ratificeret aftaler i Wien, som udenrigsministeren senere har skamrost i sin redegørelse. Samtidig kunne man se, hvordan man i Tjekkoslaviet undertrykte sine egne borgere, på samme tidspunkt som disse aftaler blev underskrevet, og når de så blev kritiseret for det, de havde gjort, tilkendegav de bare, at det var et spørgsmål om landets indre anliggender, som andre ikke skulle blande sig i.

Det viser mere end noget andet, hvordan man egentlig ønsker at overholde disse ting østpå.

Vi har en Helsingforskomité i vestlig udgave, og Østlandene har også lavet en Helsingforskomité, men dér har regeringerne udpeget medlemmerne, mens der i den vestlige er uafhængige mennesker.

Ved siden af alt det ønsker man i den motiverede dagsorden at lave en såkaldt domstol, der skal påse, at CSCE-aftalerne om menneskerettigheder overholdes.

Ud over dette ønsker man indførelse af en individuel klageadgang for menneskerettighedskrænkelser i form af en uafhængig international komité, som udpeges af regeringerne.

Som toppen på kransekagen ønsker forslagsstillerne for den motiverede dagsorden, at man skal arrangere møder, de såkaldte NGO'er, dvs. folk, som ikke er tilknyttet en statslig organisation, og endelig vil man have et møde i København, hvor man faktisk pålægger udenrigsministeren at sikre, at det bliver et godt eksempel for fremtiden. Det var søreme et stort krav at stille til udenrigsministeren, når man ved, hvordan mødedeltagerne altid er vildt uenige. Jeg er faktisk glad for, at jeg ikke har været udsat for menneskerettighedskrænkelser, for jeg ville ikke være i stand til at finde ud af, hvor jeg

egentlig skulle henvende mig med alle disse organisationer, private og statslige og internationale osv. Alle disse velmenende organisationer, det være sig statslige, private, uafhængige komiteer m.v., kan virke devaluerende på forsøget på at højne menneskerettighederne.

Lad os f. eks. tage Sovjetunionen, som var den første stormagt, der ratificerede de internationale menneskerettighedskonventioner – ja, det praler man direkte af i Sovjetunionen selv i sin bog »Menneskerettigheder og synspunkter«, s. 14, hvor der står:

»For det første mener vi, at ethvert land bør tilstræbe i så fuldt mål som muligt at virkeliggøre menneskerettighederne hjemme hos sig selv, i første række på grundlag af de rettigheder, som er nedfældet i internationale konventioner.«

I art. 50 i Sovjetunionens forfatning taler man noget om, at Sovjetunionens borgere i overensstemmelse med folkets interesser og for at styrke og udvikle det socialistiske system garanteres tale-, trykke- og forsamlingsfrihed og ret til offentlige møder, gadeoptog og demonstrationer.

Jeg kan ikke rigtig få disse smukke ord til at stemme med de tilstande, som findes i Sovjetunionen, for slet ikke at tale om de øvrige Østbloklande, hvor man direkte kan blive idømt fængselsstraf, hvis man tillader sig at efterleve tale-, trykke- og forsamlingsretten, for slet ikke at tale om hvordan det går, hvis man ønsker at efterleve Sovjetunionens forfatning om frit at kunne holde offentlige møder, gadeoptog og demonstrationer.

Hvad hjælper det, at man laver alle disse komiteer og underskriver alle disse konventioner og aftaler, når de enkelte lande helt og holdent gør, som det passer dem? Og det vil de også gøre, uanset om denne motiverede dagsorden bliver vedtaget.

Jeg kunne også spørge, hvorfor Sovjetunionen ikke opfylder art. 12 i den internationale konvention om de borgerlige og politiske rettigheder og art. 13 i verdenserklæringen om menneskerettigheder, som Sovjetunionen har underskrevet. Art. 13 handler om, at enhver har ret til at bevæge sig frit og til frit at vælge opholdssted inden for enhver stats grænser.

Sovjetunionens undskyldning for ikke at overholde art. 13 i FN's menneskerettighedserklæring er beskyttelse af statens sikkerhed, den